

BESTUURSAKKOORD NATIONAAL PROGRAMMA ONDERWIJS

Steunprogramma voor herstel en perspectief – Middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw I.K. van Engelshoven, handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordigers van de Staat der Nederlanden, hierna: minister;

en

MBO Raad, gevestigd te Woerden, te dezen handelend als vertegenwoordiger van de instellingen voor middelbaar beroepsonderwijs, te dezen vertegenwoordigd door A. Tekin;

en

Vereniging Hogescholen gevestigd te Den Haag, handelend als vertegenwoordiger van de hogescholen, te dezen vertegenwoordigd door mr. M.H.J. Limmen;

en

Vereniging van Universiteiten (VSNU), namens de universiteiten, bedoeld in de onderdelen a, b en h van de bijlage bij de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk, te dezen vertegenwoordigd door drs. P.J. Duisenberg, hierna: VSNU;

en

Nederlandse Levensbeschouwelijke Universiteiten, namens de universiteiten, bedoeld in onderdeel i van de bijlage bij de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, te dezen vertegenwoordigd door prof. dr. J.W. van Saane, hierna: NLU;

en

Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), vertegenwoordiger van universitaire medische centra, te dezen te dezen vertegenwoordigd door prof. dr. M.M.E. Schneider, hierna: NFU;

Overwegingen:

De mondiale coronacrisis trekt diepe sporen in ons land en in onze mbo-scholen, hogescholen en universiteiten. Veel studenten hebben in het vorige en huidige studiejaar studieovertraging of -achterstanden opgelopen, in sommige gevallen van forse omvang. Ook het mentale welbevinden en de sociale ontwikkeling heeft bij veel studenten te lijden (gehad) van de situatie. We willen de coronacrisis allemaal zo snel mogelijk achter ons laten en terugkeren naar het gewone school- en studieleven. Ook om overtragingen zoveel mogelijk in te lopen of te beperken.

Samen met onderwijsinstellingen, studenten, bedrijven en gemeenten worden stevige maatregelen getroffen om verdere overtraging en achterstanden te voorkomen en om opgelopen studieovertraging en achterstanden waar mogelijk zo snel mogelijk in te halen. Daarbij horen ook maatregelen om ervoor te zorgen dat acties duurzaam effect hebben.

Ambitie, maatwerk en uitvoerbaarheid zijn uitgangspunten voor de maatregelen. Die worden zoveel mogelijk specifiek en gericht uitgewerkt. Ook sluiten de maatregelen aan bij de reguliere processen in instellingen en ingebed zijn in het reguliere jaarritme van het onderwijs. Dit geeft de instellingen de kans om hun eigen mix van maatregelen te kiezen en daarover in hun jaarverslag middels een aparte "coronaparagraaf" verantwoording af te leggen.

De focus van alle maatregelen die instellingen nemen, is dat zij gericht zijn op extra begeleiding en ondersteuning van studenten met mentale problemen, studievoortgangsproblemen of

achterstanden in brede zin die studenten hebben opgelopen door het verlies van de mogelijkheid om fysiek onderwijs te volgen. De inzet is dat docenten, opleiders en ondersteuners meer mogelijkheden en ondersteuning wordt geboden om studenten goed te kunnen helpen. Dit plan is er tevens op gericht om hen meer ruimte te geven de vertragingen aan te pakken en de werkdruk die samenhangt met de coronacrisis te verlichten. Het is specifiek ook gericht op mbo-studenten, hbo-studenten en geneeskunde- en lerarenopleidingen in het wetenschappelijk onderwijs, alwaar studievertraging in het praktijkleren/werkplekleren en op stages door de corona-maatregelen zichtbaar is¹.

Dit bestuursakkoord heeft als hoofddoelstelling het voorkomen of inhalen van studievertraging bij studenten die is ontstaan door de coronamaatregelen. Deze vertraging kan betrekking hebben op de kwalificerende kant van het onderwijs, maar ook op het gebied van socialisatie en persoonsvorming. Deze hoofddoelstelling is uitgewerkt in de volgende onderstaande deelthema's:

- Soepele in- en doorstroom (mbo, hbo en wo);
- Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding (mbo, hbo en wo);
- Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages (mbo en hbo);
- Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen (wo);
- Studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten beperken (hbo en wo);
- Aanpak jeugdwerkloosheid (mbo).

De afspraken hebben betrekking op zowel studenten die de komende twee jaar starten, als op de huidige ingeschreven studenten in alle leerjaren van alle bekostigde opleidingen.

Hiervoor stelt het ministerie van OCW in 2021 en 2022 middelen beschikbaar die in de studiejaren 2021/2022 en 2022/2023 tot besteding zullen komen aan bovengenoemde doelen. De additionele middelen NPO via een opslag in de lumpsum bedragen per sector:

	In mln. €	2021	2022
Mbo			
Inhaal- en ondersteuningsonderwijs, begeleiding studenten, extra ondersteuning in de klas, aanpakken stageproblematiek, aanpak jeugdwerkloosheid en het aanbieden van devices in het mbo.		54	170
<u>Totaal mbo</u>		<u>54</u>	<u>170</u>
Hbo			
inhaal- en ondersteuningsonderwijs, begeleiding studenten, extra ondersteuning in de klas en aanpak stageproblematiek.		89	127
Studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten beperken.		34,2	34,2
<u>Totaal hbo</u>		<u>123,2</u>	<u>161,2</u>
Wo			
Inhaal- en ondersteuningsonderwijs, begeleiding studenten, extra ondersteuning in de klas en coschappen medische opleidingen.		40	36
Studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten beperken.		3,8	3,8
<u>Totaal wo</u>		<u>43,8</u>	<u>39,8</u>

Doel:

Doel van dit bestuursakkoord is vast te stellen (met commitment van alle partijen) en inzichtelijk te maken welke maatregelen binnen het mbo en ho tot eind 2022 genomen kunnen en zullen worden om (verdere) uitval en achterstand in brede zin van studenten als gevolg van de coronamaatregelen tegen te gaan.

¹ NB: Overall waar "studenten" staat, geldt binnen lerarenopleidingen dat hierbij ook op zij-instromers in beroep gericht wordt.

Resultaten:

Partijen beogen met de in dit bestuursakkoord vastgelegde afspraken een kader te geven voor inspanningen die er op gericht zijn de momenteel opgedane vertragingen en achterstanden in brede zin, zoveel als mogelijk is tegen eind 2022 weggewerkt te hebben. Uiteraard zal hierbij rekening worden gehouden met de (on)mogelijkheden die partijen tegenkomen vanwege de toekomstige en onbekende corona-ontwikkelingen. Daarnaast zorgen partijen voor vergroting van het inzicht in de effectiviteit van maatregelen om ervoor te zorgen dat acties in de toekomst duurzaam effect hebben.

Artikel 1. Definities

In dit bestuursakkoord wordt verstaan onder:

- **aoc**: agrarische opleidingscentra zoals beschreven in de Wet educatie en beroepsonderwijs artikel 1.3.3.;
- **hogeschool**: hogeschool opgenomen in de bijlage bij de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek onder g;
- **instelling**: universiteit, umc, hogeschool, roc, aoc, vakinstelling aangesloten bij de ondertekende organisaties;
- **minister**: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- **NPO**: de delen van het Nationaal Programma Onderwijs waar dit bestuursakkoord betrekking op heeft;
- **Partijen**: de ondertekenende partijen van dit bestuursakkoord;
- **roc**: regionale opleidingscentra zoals beschreven in de Wet educatie en beroepsonderwijs artikel 1.3.1.;
- **umc**: universitair medisch centrum opgenomen in de bijlage bij de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek onder j;
- **universiteit**: universiteit opgenomen in de bijlage bij de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek onder a, b, h en i;
- **Vakinstelling**: vakinstelling zoals beschreven in de Wet educatie en beroepsonderwijs artikel 1.3.2a.

Artikel 2. Activiteiten waarvoor de middelen kunnen worden ingezet

1. De instelling zet de financiële middelen in voor activiteiten die in de kalenderjaren 2021 en 2022 ondernomen worden op het gebied van:
  - a. Soepele in- en doorstroom (mbo, hbo en wo);
  - b. Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding (mbo, hbo en wo);
  - c. Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages (mbo en hbo);
  - d. Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen(wo);
  - e. Studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten beperken (hbo en wo);
  - f. Aanpak jeugdwerkloosheid (mbo).
2. Indien de financiële middelen niet in de kalenderjaren 2021 en 2022 volledig zijn besteed, zullen deze middelen alsnog in het kalenderjaar 2023 ten goede moeten komen aan de bestedingsdoelen, bedoeld in het eerste lid.
3. De middelen mogen ook worden ingezet bij de Internationale Ontwikkelingsinstellingen die onder een universiteit vallen. Het initiatief hierbij ligt bij de universiteit.
4. Elke instelling legt haar voornemens voor de besteding van de NPO-middelen vast in een plan, eventueel als herkenbaar onderdeel van een bestaand plan zoals bijstelling van de begroting, en maakt daarbij gebruik van de thema's in de overeengekomen keuzelijst met acties (bijlage 1).
5. Het kan voorkomen dat een instelling tot de conclusie komt dat een actie gewenst is die niet past onder thema's die op de keuzelijst staan, maar gelet op de situatie van die instelling wel effectief en doelmatig zou zijn. Wanneer een instelling om die reden afwijkt van de keuzelijst met acties gelden de volgende randvoorwaarden:

- 1) Het gaat om een actie gericht op de hoofddoelstelling van het NPO: Het voorkomen of inhalen van studievertraging die is ontstaan door de coronamaatregelen. Deze vertraging kan betrekking hebben op de kwalificerende kant van het onderwijs, maar ook op het gebied van socialisatie en persoonsvorming;
- 2) De actie heeft de voorkeur van het instellingsbestuur én de medezeggenschap ten opzichte van de interventies op de keuzelijst met acties;
6. In het najaar van 2021 informeert de minister de Tweede Kamer voor het eerst op sectorniveau over de plannen van de instellingen zoals bedoeld in 2.4. Bij deze analyse worden alle plannen betrokken. De rapportage is op (sub-)sector (mbo/hbo/wo) niveau en niet rechtstreeks herleidbaar naar individuele instellingen.

Artikel 3. Medezeggenschap

1. Partijen komen overeen dat het in artikel 2.4 genoemde plan en op de bijstellingen daarvan als hoofdlijn van de jaarlijkse begroting worden aangemerkt.
2. Instellingen maken in de hoofdlijnen van de begroting de financiële middelen zichtbaar die zij ontvangen op basis van het NPO en hoe zij voornemens zijn deze middelen in te zetten. Met het oog op de gewenste snelle besteding van deze middelen, kunnen instellingen ook op een ander moment dan bij vaststelling van de hoofdlijnen van de begroting aan de centrale medezeggenschap instemming vragen op het in lid 1 genoemde plan.
3. Bij substantiële wijziging van de voorgenomen besteding zoekt het instellingsbestuur afstemming met de centrale medezeggenschap.

Artikel 4. Verdeling van de middelen

1. De verdeling van de middelen over de instellingen in 2021 en 2022 is conform bijlage 2 van dit bestuursakkoord.
2. De bedragen voor hogescholen en universiteiten worden formeel door de minister vastgesteld in de Regeling financiën hoger onderwijs.
3. De bedragen voor mbo-instellingen worden formeel door de minister vastgesteld in het uitvoeringsbesluit WEB.

Artikel 5. Verantwoording

1. In het bestuursverslag over 2021, 2022 en eventueel over 2023 nemen instellingen een paragraaf op, waarin zij de inzet samenhangend met het Nationaal Onderwijs Programma verantwoorden.
2. De instelling geeft in de paragraaf, bedoeld in het eerste lid, inzicht in de keuze voor maatregelen (inclusief de mogelijke afwijking van de keuzelijst met acties) en een duiding van de voortgang van de uitvoering van die maatregelen, alsmede de plannen voor de resterende periode van het NPO. Deze duiding kan zowel kwalitatief als kwantitatief van aard zijn.
3. De in het bestuursverslag opgenomen informatie valt onder de reikwijdte van de reguliere controleverklaring van de accountant.

Artikel 6. Monitoring programma

1. De minister informeert de Tweede Kamer tweemaal per jaar via een voortgangsrapportage: in het najaar 2021, voorjaar 2022, najaar 2022 en in 2023. De minister geeft opdracht voor het verzamelen van informatie ten behoeve van deze voortgangsrapportage.
2. De voortgangsrapportage bestaat in elk geval uit:
  - o Een deel waarin op basis van de reguliere landelijke informatieproducten een beeld wordt geschetst van de ontwikkeling in de verschillende sectoren;
  - o Een deel waarin op basis van de rapportages van de instellingen verslag wordt gedaan van de voortgang van de implementatie van de maatregelen.
3. De voortgangsrapportage maakt zoveel mogelijk gebruik van beschikbare informatie(bronnen).
4. Instellingen werken actief mee aan de rapportage over hun voortgang op de voornemens in het kader van het NPO, zoals uitgewerkt in bijlage 3. Een deel van de voortgangsrapportage van de minister is telkens gebaseerd op een representatieve deelwaarneming van een ruim aantal

instellingen in de sector. De rapportage is op (sub)sector (mbo/hbo/wo) niveau en niet rechtstreeks herleidbaar naar individuele instellingen.

5. Extra administratieve lasten bij de in lid 4 genoemde uitvraag van informatie bij individuele instellingen worden zoveel mogelijk voorkomen door waar mogelijk uit te gaan van de bestaande beschikbare informatie die voorhanden is bij de instellingen, dan wel informatie die voor de administratie van de genomen maatregelen door de instelling wordt verzameld.

Artikel 7. Platform uitwisseling kennis en goede voorbeelden

1. Partijen gebruiken bestaande infrastructuren en hun reguliere werkzaamheden voor kennisdeling binnen eigen sector.
2. NRO krijgt van OCW in nauw overleg met de betrokken partijen de opdracht voor kennisontwikkeling en kennistransfer gebaseerd op het stimuleren van wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek naar de keuzelijst met acties. De sectorraden kunnen via hun deelname in de programmaraad input geven. Daarnaast zullen sectorraden ook nieuwe voorbeelden aanleveren.

Artikel 8. Evaluatie

1. In 2023 wordt door de minister opdracht verleend voor de uitvoering van een eindevaluatie van het NPO. De minister overlegt tijdig over de opdracht voor deze evaluatie met partijen.
2. De evaluatie is gericht op de inhoud, proces en opbrengsten van het NPO, inclusief de monitoring, verantwoording en uitvoering.
3. Indien een of meerdere partijen dit nodig achten, overleggen de partijen over de bijstelling van dit bestuursakkoord.

Inwerkingtreding en looptijd

Dit bestuursakkoord treedt in werking op het moment van ondertekening en loopt tot en met 31 december 2024.

Aldus overeengekomen en in zesvoud ondertekend,

Op 21 mei 2021,

**Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden:
Ingrid van Engelshoven**

**MBO Raad, gevestigd te Woerden, te dezen handelend als vertegenwoordiger van de instellingen voor middelbaar beroepsonderwijs, te dezen vertegenwoordigd door:
A. Tekin**

**Vereniging Hogescholen gevestigd te Den Haag, handelend als vertegenwoordiger van de hogescholen, te dezen vertegenwoordigd door:
mr. M.H.J. Limmen**

**VSNU gevestigd te Den Haag, te dezen handelend als vertegenwoordiger van de universiteiten, te dezen vertegenwoordigd door:
drs. P.J. Duisenberg**

**De NFU, namens alle universitaire medische centra, te dezen vertegenwoordigd door:
dr. M.M.E. Schneider (NFU)**

**De NLU, namens alle levensbeschouwelijke universiteiten, te dezen vertegenwoordigd door:
prof. dr. J.W. van Saane (NLU)**